

Hãy hưởng ứng Năm Quốc tế Hành tinh Trái đất bằng nhiều hình thức, nội dung, trực tiếp hoặc gián tiếp ở các cấp khu vực, quốc gia hoặc địa phương nhằm tăng cường và mở rộng khoa học Trái đất, phục vụ rộng rãi, thiết thực hơn cho xã hội.

**Ban Chỉ đạo Quốc gia
Năm Quốc tế Hành tinh Trái đất**
*Liên hệ: Vụ Hợp tác Quốc tế - Bộ Tài nguyên và Môi trường.
Địa chỉ: 83 Nguyễn Chí Thanh – Hà Nội
Tel: 04-7734528*

I
Y
P
E

**Năm Quốc tế
Hành tinh Trái đất**
Khoa học trái đất phục vụ cộng đồng
2007 - 2009

**Tài liệu tuyên truyền của
Ban Chỉ đạo Quốc gia
Năm Quốc tế Hành tinh Trái đất**

Năm Quốc tế Hành tinh Trái đất là gì ?

Ý tưởng về Năm Quốc tế Hành tinh Trái đất (IYPE) đã được đưa ra từ năm 2000 tại cuộc họp Hội đồng Liên hiệp Khoa học địa chất quốc tế (IUGS). Việc tuyên bố Năm Quốc tế Hành tinh Trái đất được coi là một phương tiện hữu hiệu để thể hiện việc xã hội có thể có lợi như thế nào từ những hiểu biết về Trái đất đã được tích lũy trong suốt thời gian qua.

Sau một đợt nghiên cứu khả thi, ý tưởng đã được Ban Khoa học trái đất của UNESCO trực tiếp ủng hộ, trở thành sáng kiến chung của IUGS và UNESCO.

Ngày 26-8-2004, Hội đồng liên tịch của IUGS và Hội nghị Địa chất quốc tế đại diện cho giới khoa học Trái đất của 140 quốc gia và khu vực đã thông qua một bản tuyên bố về Năm Quốc tế Hành tinh Trái đất.

Hội đồng này đã đề nghị Ban Giám đốc UNESCO thông qua chương trình Năm Quốc tế Hành tinh Trái đất, với lý do như sau:

- Các khoa học Trái đất có thể đóng góp đáng kể vào việc bảo đảm một thế giới an toàn hơn, lành mạnh hơn và thịnh vượng hơn;

- Việc xã hội sử dụng những khả năng đóng góp này hiện nay còn quá ít so với khả năng thực tế và cần phải tăng lên đáng kể;

- Việc tuyên bố Năm Quốc tế Hành tinh Trái đất dưới sự bảo trợ của các nước thành viên Liên hợp quốc sẽ giúp cho các khoa học Trái đất đóng góp được đầy đủ vào việc phát triển bền vững của hành tinh.

Ngày 22-12-2005, tại Hội nghị toàn thể lần thứ 68 ở New York, Đại hội đồng Liên hợp quốc đã thông qua nghị quyết 60/192 lấy năm 2008 là Năm Quốc tế Hành tinh Trái đất. Các hoạt động của Năm Quốc tế Hành tinh Trái đất dự kiến kéo dài ba năm từ 2007 đến 2009.

Ban Chỉ đạo Quốc gia IYPE của Việt Nam

Ngày 28/1/2008, Thủ tướng Chính phủ đã ra Quyết định số 131/QĐ-TTg về việc thành lập Ban Chỉ đạo Quốc gia Năm Quốc tế Hành tinh Trái đất của Việt Nam, thành phần như sau:

- Trưởng ban: Thứ trưởng thường trực Bộ Tài nguyên và Môi trường.
- Phó Trưởng ban thường trực: Cục trưởng Cục Địa chất và Khoáng sản Việt Nam.
- Phó Trưởng ban: Cục trưởng Cục Bảo vệ Môi trường.
- Đại diện cấp Vụ của Văn phòng Chính phủ
- Đại diện cấp Vụ của Bộ Khoa học và Công nghệ
- Đại diện cấp Vụ của Bộ Công Thương
- Đại diện cấp Vụ của Bộ Giáo dục và Đào tạo
- Đại diện cấp vụ của Viện Khoa học và Công nghệ Quốc gia.
- Đại diện của Ủy ban Quốc gia UNESCO Việt Nam.
- Đại diện của Liên hiệp các hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam .

Các hoạt động chính hưởng ứng Năm Quốc tế Hành tinh Trái đất của Việt Nam bao gồm:

- Tổ chức lễ phát động Quốc gia hưởng ứng Năm Quốc tế Hành tinh Trái đất.
- Tuyên truyền về Năm Quốc tế Hành tinh Trái đất.
- Trình diễn, hướng dẫn cộng đồng phòng tránh thiên tai, bảo vệ môi trường, bảo vệ mình và cộng đồng.
- Xây dựng chương trình, dự án nghiên cứu điều tra cơ bản theo các chủ đề của Năm Quốc tế Hành tinh Trái đất.
- Tổ chức và tham gia các hoạt động quốc tế trong Năm Quốc tế Hành tinh Trái đất.

2. **Tai biến thiên nhiên:** Giảm thiểu rủi ro, nâng cao nhận thức cộng đồng.
3. **Trái đất và sức khỏe:** Xây dựng môi trường sống an toàn hơn.
4. **Khí hậu:** Nghiên cứu cổ khí hậu thông qua các tầng đất đá để dự đoán sự thay đổi khí hậu trong tương lai.
5. **Tài nguyên thiên nhiên:** Nâng cao hiểu biết, tiến tới sử dụng bền vững tài nguyên thiên nhiên.
6. **Các siêu đô thị:** Phát triển các đô thị theo hướng đi sâu xuống lòng đất.
7. **Các tầng sâu Trái đất:** Nghiên cứu các tầng sâu từ vỏ đến nhân Trái đất nhằm hiểu biết thêm về bản chất hành tinh chúng ta.
8. **Đại dương:** Vực thẳm của thời gian. Nghiên cứu đại dương phục vụ lợi ích con người và giảm nhẹ tác động của thiên tai.
9. **Lớp thổ nhưỡng:** Làn da sống của Trái đất, chỗ dựa cơ bản cho cuộc sống và phát triển của con người.
10. **Sự sống trên Trái đất:** Nguồn gốc của sự đa dạng, nghiên cứu quá trình phát triển của sự sống trong quá khứ, hiện tại và tương lai.

Đến cuối tháng 4 năm 2008 có 68 nước đã thành lập Ủy ban quốc gia Năm Quốc tế Hành tinh Trái đất và gần 30 nước đang chuẩn bị thành lập hoặc đang xem xét để thành lập.

Mục đích của Năm Quốc tế Hành tinh Trái đất

Mục đích chung của Năm Quốc tế Hành tinh Trái đất là đem các kiến thức về khoa học trái đất để xây dựng một Trái đất an toàn, lành mạnh và thịnh vượng hơn cho các thế hệ tương lai, cụ thể là:

- Giảm thiểu rủi ro cho xã hội do các tai biến tự nhiên và tác động của con người gây ra.
- Nâng cao các kiến thức về y tế của khoa học Trái đất đối với sức khỏe con người.
- Phát hiện các nguồn tài nguyên thiên nhiên mới và sử dụng chúng nhằm phát triển bền vững.
- Xây dựng kết cấu an toàn và mở rộng các vùng đô thị, sử dụng hợp lý không gian ngầm tự nhiên
- Xác định yếu tố phi con người trong việc thay đổi khí hậu.
- Tăng cường sự hiểu biết về nguồn tài nguyên thiên nhiên, thường gây ra những căng thẳng giữa các nước láng giềng.
- Phát hiện các nguồn nước ngầm nằm sâu và khó tiếp cận.
- Nâng cao hiểu biết về sự tiến hóa của sự sống.
- Đẩy mạnh mối quan tâm đến các khoa học Trái đất trong xã hội nói chung.
- Khuyến khích nhiều thanh niên theo học ngành khoa học Trái đất ở các trường đại học.

Lễ phát động toàn cầu Năm Quốc tế Hành tinh Trái đất đã được tổ chức trọng thể tại trụ sở UNESCO, thủ đô Paris, Cộng hòa Pháp vào ngày 12 và 13 tháng 2 năm 2008.

Tổ chức thực hiện Năm Quốc tế Hành tinh Trái đất

Để thực hiện Năm Quốc tế Hành tinh Trái đất, ở cấp quốc tế đã thành lập Ủy ban quốc tế về Năm Quốc tế Hành tinh Trái đất. Ủy ban gồm hai bộ phận: Hội đồng và Ban thư ký. Hội đồng chịu trách nhiệm về việc ra quyết định và đại diện cho tất cả các bên tham gia; Ban thư ký chịu trách nhiệm quản lý các hoạt động hàng ngày theo sự chỉ đạo của Hội đồng. Cơ cấu này bắt đầu có hiệu lực từ 1 - 1 - 2007.

Nhiệm vụ của Ban thư ký do Cục Địa chất Na Uy đảm nhiệm, được lựa chọn thông qua đấu thầu vào tháng 5 - 2006. Giáo sư Eduardo de Mulder, thuộc Cục Địa chất Hà Lan, nguyên là Chủ tịch Liên hiệp Khoa học Địa chất quốc tế, được chọn là Giám đốc điều hành Ủy ban quốc tế Năm Quốc tế Hành tinh Trái đất.

Tham gia Ủy ban quốc tế và các ban của Năm Quốc tế Hành tinh Trái đất gồm nhiều tổ chức quốc tế và quốc gia khác nhau:

- Liên hiệp Trắc địa và Địa vật lý quốc tế (IUGG)
- Liên hiệp Địa lý quốc tế (IGU)
- Liên hiệp Khoa học địa chất quốc tế (IUGS)
- Chương trình Thạch quyển quốc tế (ILP)
- Cục Địa chất Hà Lan (TNO)
- Hội Địa chất London (GSL)
- Trung tâm Tham vấn và thông tin về đất quốc tế (IRIC)
- Tổ hợp Hội Địa chất công trình quốc tế (IAEG), Hội Cơ học đá quốc tế (ISRM), Hội Cơ học đất và Địa kỹ thuật công trình quốc tế (ISSMGE)

- Liên hiệp quốc tế về nghiên cứu Đệ tứ (INQUA)
- Viện Địa chất Hoa kỳ (AGI)
- Hội Địa chất dầu khí Hoa kỳ (AAPG)
- Viện các nhà Địa chất chuyên nghiệp Hoa kỳ (AIPG).

Ngoài ra còn có 26 tổ chức đối tác hỗ trợ.

Ở cấp quốc gia, mỗi nước đều thành lập Ủy ban quốc gia Năm Quốc tế Hành tinh Trái đất của mình. Sau khi thành lập, mỗi Ủy ban quốc gia sẽ ký một bản ghi nhớ thỏa thuận với Ủy ban quốc tế Năm Quốc tế Hành tinh Trái đất, ghi rõ mối quan hệ, sự phối hợp hành động, quyền lợi và trách nhiệm của mỗi bên, trong đó Ủy ban quốc tế kêu gọi các Ủy ban quốc gia đóng góp 3% thu nhập của mình từ các nguồn trong nước cho các hoạt động của Ủy ban quốc tế.

Chương trình hoạt động

Các hoạt động của Năm Quốc tế Hành tinh Trái đất được đưa vào hai chương trình chính: Chương trình khoa học và Chương trình quảng bá.

Về chương trình khoa học, Ủy ban quốc tế Năm Quốc tế Hành tinh Trái đất khuyến khích các Ủy ban quốc gia, các tổ chức khoa học Trái đất và các nhà khoa học Trái đất đăng ký và triển khai các đề tài nghiên cứu thuộc 10 lĩnh vực:

1. **Nước dưới đất:** Nguồn dự trữ cho hành tinh khát. Áp dụng những công nghệ mới để thăm dò, khai thác nước dưới đất phục vụ cộng đồng.

